

**PIRKANMAAN LIITTO**  
**Voimaantulo 1.1.2006**

**PERUSSOPIMUS**

**1. Luku**  
**KUNTAYHTYMÄ**

1 §

**Nimi ja kotipaikka**

Kuntayhtymän nimi on Pirkanmaan liitto -kuntayhtymä ja kotipaikka Tampereen kaupunki.

Kuntayhtymän nimestä voidaan käyttää muotoa Pirkanmaan liitto.

2 §

**Kuntayhtymän toimiala ja tehtävät**

Pirkanmaan liitto toimii Pirkanmaan, sen kuntien ja niiden asukkaiden eduksi alueensa yleistä kehittämistä, aluekehitysvastuutehtävää, maakuntakaavoitusta ja niitä tukevaa tutkimusta ja suunnittelua sekä edunvalvontaa harjoittavana kuntayhtymänä.

Kuntayhtymän tehtävänä on:

1. huolehtia maankäyttö- ja rakennuslaissa tarkoitetusta maakuntakaavan laadinnasta ja muista maakuntakaavoitukseen liittyvistä tehtävistä
2. huolehtia alueiden kehittämisestä annetussa laissa kuntayhtymälle säädetyistä tehtävistä sekä
3. huolehtia muulla lainsäädännöllä määrätyistä tehtävistä.

Kuntayhtymä voi olla jäsenenä tai osakkaana kuntayhtymän toimialaan liittyvissä yhteisöissä ja yhtiöissä.

Kuntayhtymä voi sopimuksin ottaa täyttä korvausta vastaan suorittaakseen kuntayhtymän toimialaan liittyvän toimeksiannon muiltakin kuin jäsenkunnilta.

3 §

**Jäsenkunnat**

Kuntayhtymän jäsenkuntia ovat Hämeenkyrö, Ikaalinen, Juupajoki, Kangasala, Kihniö, Kuhmalahti, Kuru, Kylmäkoski, Lempäälä, Luopioinen, Längelmäki, Mouhijärvi, Mänttä, Nokia, Orivesi, Parkano, Pirkkala, Punkalaidun, Pälkäne, Ruovesi, Suodenniemi, Tampere, Toijala, Urjala, Valkeakoski, Vammala, Vesilahti, Viiala, Viljakkala, Vilppula, Virrat, Ylöjärvi, Äetsä.

Kunta, joka valtioneuvoston päätöksellä määrätään kuulumaan Pirkanmaan maakuntaan, tulee kuntayhtymän jäseneksi päätöksessä mainitusta ajankohdasta lukien.

Milloin jäsenkunta valtioneuvoston päätöksellä määrätään kuulumaan toiseen maakuntaan, se lakkaa olemasta kuntayhtymän jäsenenä päätöksessä mainitusta ajankohdasta lukien.

## **2. Luku**

### **KUNTIEN EDUSTAJAINKOKOUS**

#### **4 §**

#### **Edustus kuntien edustajainkokouksessa**

Kukin jäsenkunta valitsee kuntien edustajainkokoukseen yhden jäsenen kutakin viimeksi pidettyjä kunnallisvaaleja edeltävän vuoden viimeisenä päivänä kunnassa asunutta alkavaa 5 000 asukasta kohden, kuitenkin enintään kolme jäsentä.

Kullekin jäsenelle valitaan henkilökohtainen varajäsen.

#### **5 §**

#### **Edustajien äänimäärät**

Kuntien edustajainkokouksessa on kullakin edustajalla yhteensä yksi ääni edustamansa kunnan alkavaa 5 000 asukasta kohden laskettuna viimeksi pidettyjä kunnallisvaaleja edeltävän vuoden viimeisen päivän asukasluvun mukaan, kuitenkin enintään kolmasosa (1/3) kokouksessa edustettuina olevien jäsenkuntien yhteisestä äänimäärästä. Jäsenkuntaa edustavien jäsenten yhteinen äänimäärä jakautuu heistä saapuvilla olevien kesken tasan.

#### **6 §**

#### **Kuntien edustajainkokous**

Kuntien edustajainkokous pidetään kunnallisvaalien jälkeisen vuoden huhtikuun loppuun mennessä. Maakuntahallitus päättää edustajainkokouksen ajasta ja paikasta.

Kutsu kuntien edustajainkokoukseen on toimitettava kirjallisesti jäsenkunnille vähintään kuukautta ennen kokousta.

Jäsenkuntien on kirjallisesti ilmoitettava valitsemiensa edustajien nimet maakuntahallitukselle viimeistään 14 päivää ennen kuntien edustajainkokousta.

Kuntien edustajainkokouksen kokouskutsu ja esityslista on lähetettävä edustajille viimeistään seitsemän päivää ennen kuntien edustajainkokousta.

#### **7 §**

#### **Kuntien edustajainkokouksen järjestäytyminen**

Kuntien edustajainkokouksen avaa maakuntahallituksen puheenjohtaja.

Kuntien edustajainkokous valitsee itselleen puheenjohtajan ja yhden varapuheenjohtajan. Lisäksi kuntien edustajainkokous valitsee sihteerin, kaksi pöytäkirjantarkastajaa sekä tarpeellisen määrän ääntenlaskijoita.

**Kuntien edustajainkokouksen päätösvaltaisuus**

Kuntien edustajainkokous on päätösvaltainen, kun enemmän kuin puolet edustajista on saapuvilla ja nämä yhteensä edustavat enempää kuin puolta kaikkien jäsenten yhteenlasketusta rajoittamattomasta äänimäärästä.

**Kuntien edustajainkokouksen päätöksenteko**

Päätökset kuntien edustajainkokouksessa tehdään noudattaen soveltuvin osin Pirkanmaan liiton maakuntavaltuuston työjärjestyksen määräyksiä.

**Kuntien edustajainkokouksen tehtävät**

Kuntien edustajainkokous valitsee jäsenkuntia edustavat maakuntavaltuuston jäsenet ja heille henkilökohtaiset varajäsenet.

**Kuntien edustajainkokouksen kustannukset**

Jäsenkunta vastaa kuntien edustajainkokoukseen valitsemansa edustajan palkkioista ja luottamustehtävän hoitamisesta aiheutuneista kustannuksista.

Pirkanmaan liitto vastaa kuntien edustajainkokouksen järjestämisestä aiheutuneista muista kustannuksista.

**3. Luku****MAAKUNTAVALTUUSTO****Jäsenten valinta**

Kuntien edustajainkokous valitsee maakuntavaltuustoon jäsenkuntien kunnanvaltuustojen toimikautta vastaavaksi ajaksi kustakin jäsenkunnasta yhden jäsenen kutakin viimeksi pidettyjä kunnallisvaaleja edeltävän vuoden viimeisenä päivänä kunnassa asunutta alkavaa 7 000\* asukasta kohden, kuitenkin enintään kolmanneksen rajoittamattomasta jäsenmäärästä.

\*1.1.2009 alkaen 10 000

Kullekin jäsenelle valitaan henkilökohtainen varajäsen samasta ryhmästä ja kunnasta kuin varsinainen jäsen.

Maakuntavaltuuston jäsenet ja varajäsenet valitaan jäsenkuntien kunnanvaltuustojen jäsenistä.

Maakuntavaltuustossa edustettuina olevien ryhmien ääniosuuksien tulee valittaessa vastata jäsenkuntien valtuustoissa edustettuina olevien eri ryhmien kunnallisvaaleissa saamaa ääniosuutta maakunnan alueella vaalilaissa säädetyin suhteellisuusperiaatteen mukaisesti. (Kuntal 86 a §)

Mikäli jäsen tai varajäsen menettää vaalikelpoisuutensa kesken toimikauden tai muusta syystä eroaa valtuuston jäsenyydestä kesken toimikauden, päättää jäsenen edustama kunta eron myöntämisestä ja uuden jäsenen tai varajäsenen valitsemisesta jäljellä olevaksi toimikaudeksi.

Kunnan valitseman jäsenen tai varajäsenen on edustettava samaa ryhmää kuin se, jonka tilalle hänet valitaan.

Mikäli jäsenkunta tulee liiton jäseneksi kesken vaalikauden, valitsee se edustajansa valtuustoon noudattaen soveltuvin osin tämän perussopimuksen määräyksiä. Mikäli kaksi tai useampia kuntia yhdistyy yhdeksi liiton jäsenkunnaksi kesken vaalikauden, valitsee yhdistynyt kunta edustajansa valtuustoon noudattaen soveltuvin osin tämän perussopimuksen määräyksiä.

13 §

#### **Jäsenten äänimäärä**

Maakuntavaltuuston kokouksissa on kullakin jäsenellä yksi ääni. Mikäli jäsen on esteellinen tai poissa siirtyy hänen äänivaltansa henkilökohtaiselle varajäsenelle.

14 §

#### **Kokouskutsu**

Maakuntavaltuuston kokouskutsusta määrätään maakuntavaltuuston työjärjestyksessä.

15 §

#### **Päätösvaltaisuus**

Maakuntavaltuusto on päätösvaltainen, kun vähintään kaksi kolmasosaa valtuutetuista on läsnä.

16 §

#### **Jäsenkunnan esille ottama asia**

Milloin jäsenkunta haluaa jonkin asian ottamista esille maakuntavaltuustossa, siitä on kirjallisesti ilmoitettava viimeistään kaksi kuukautta ennen maakuntavaltuuston kokousta maakuntahallitukselle, jonka on esitettävä asia lausuntonsa ohella maakuntavaltuuston käsiteltäväksi.

17 §

#### **Maakuntavaltuuston tehtävät**

##### **Maakuntavaltuusto**

1. valitsee maakuntavaltuuston toimikaudeksi maakuntavaltuuston puheenjohtajan sekä 1. ja 2. varapuheenjohtajan,
2. valitsee maakuntahallituksen jäsenet ja kullekin näistä henkilökohtainen varajäsen sekä määrää maakuntahallituksen toimikaudeksi yhden jäsenistä puheenjohtajaksi, yhden 1. varapuheenjohtajaksi ja yhden 2. varapuheenjohtajaksi,
3. valitsee tarkastuslautakunnan jäsenet ja henkilökohtaiset varajäsenet sekä määrää lautakunnan toimikaudeksi yhden jäsenen puheenjohtajaksi ja yhden varapuheenjohtajaksi,
4. valitsee tilintarkastajan ja varatilintarkastajan tai tarkastusyhteisön,
5. hyväksyy jokaista kalenterivuotta varten talousarvion ja sen hyväksymisen yhteydessä kolmea tai useampaa vuotta koskevan taloussuunnitelman,
6. käsittelee edellisen kalenterivuoden toimintakertomuksen, tilinpäätöksen sekä tilintarkastuskertomuksen ja siinä tehtyjen muistutusten johdosta annetut selitykset ja lausunnot,

7. päättää tilinpäätöksen hyväksymisestä ja vastuuvapauden myöntämisestä tilivelvollisille sekä niistä toimenpiteistä, joihin 1 kohdassa mainitut kertomukset saattavat antaa aihetta,
8. käsittelee maakuntahallituksen esittämän luettelon valtuutettujen tekemistä aloitteista,
9. käsittelee muut maakuntavaltuuston päätettävät asiat.

18 §

#### **Toiminta**

Maakuntavaltuuston toiminnasta määrätään tarkemmin maakuntavaltuuston työjärjestyksessä.

### **4. Luku**

#### **MAAKUNTAHALLITUS**

19 §

#### **Maakuntahallitus**

Maakuntavaltuusto valitsee toimikaudekseen maakuntahallitukseen 11 jäsentä ja kullekin henkilökohtaisen varajäsenen.

Maakuntahallituksen kokoonpano on sovitettava sellaiseksi, että se vastaa jäsenkuntien valtuustoissa edustettuina olevien eri ryhmien kunnallisvaaleissa saamaa ääniosuutta kuntayhtymän alueella kunnallisvaalilaissa säädetyn suhteellisuusperiaatteen mukaisesti. (KuntaL 81 § 4 mom)

Alueellisen tasapuolisuuden varmistamiseksi maakuntahallituksen kokoonpano on sovitettava sellaiseksi, että kullakin maakunnan seutukunnalla on vähintään yksi edustaja maakuntahallituksen varsinaisena jäsenenä tai maakuntavaltuuston puheenjohtajistossa.

20 §

#### **Maakuntahallituksen kokoontuminen**

Maakuntahallituksen kokoontumisesta määrätään hallintosäännössä.

21 §

#### **Esittely**

Esittelystä määrätään hallintosäännössä.

22 §

#### **Päätösvallan siirtäminen**

Maakuntahallituksen tehtävistä määrätään hallintosäännössä.

23 §

#### **Kuntayhtymän edustaminen, sopimusten tekeminen ja kuntayhtymän nimen kirjoittaminen**

Maakuntahallitus valvoo kuntayhtymän etua, edustaa kuntayhtymää ja tekee sen puolesta sopimukset. Kuntayhtymän nimen kirjoittamisesta määrätään hallintosäännössä

## **5. Luku**

### **TALOUS SEKÄ HALLINNON JA TALOUDEN TARKASTUS**

#### **24 §**

##### **Peruspääoma**

Peruspääoma muodostuu jäsenkuntien pääomasijoituksista. Peruspääomaa voidaan korottaa myös siirrolla oman pääoman muusta erästä. Peruspääoma jakaantuu jäsenkuntaosuuksiin.

Peruspääoman korottamisesta ja alentamisesta päättää maakuntavaltuusto.

Uuden jäsenkuntaosuuden tai jäsenkuntaosuuden lisäyksen edellyttämän pääomasijoituksen määrästä ja suoritusajasta päättää maakuntavaltuusto.

Peruspääoman jakaantuminen jäsenkuntaosuuksiin tarkistetaan kuntayhtymän perustamishankkeeseensa saaman valtionosuuden johdosta.

#### **25 §**

##### **Jäsenkuntien osuudet ja vastuu**

Jäsenkunnan osuus kuntayhtymän varoihin sekä vastuu veloista ja velvoitteista määräytyvät peruspääoman jäsenkuntaosuuksien suhteessa.

Kuntayhtymässä pidetään rekisteriä peruspääoman jäsenkuntaosuuksista.

#### **26 §**

##### **Talousarvio ja -suunnitelma**

Seuraavan kalenterivuoden talousarvio ja -suunnitelmaehdotus on toimitettava jäsenkunnille 15.10. mennessä ja hyväksytty talousarvio ja -suunnitelma 31.12. mennessä.

Muutokset talousarvioon on hyväksyttävä talousarviovuoden aikana.

#### **27 §**

##### **Suunnitelmapoistot**

Suunnitelman mukaisten poistojen perusteet hyväksyy maakuntavaltuusto.

#### **28 §**

##### **Maksuosuuksien perusteena olevat menot ja tulot**

Se määrä, joka talousarvion mukaan muiden tulojen lisäksi tarvitaan menojen suorittamiseen, kootaan tilikauden maksuosuuksina. Jäsenkuntien maksuosuudet kuntayhtymän menoihin määräytyvät edellisenä kalenterivuotena toimitetussa kunnallisverotuksessa jäsenkunnissa määrättyjen kunnallisveron määrien suhteessa.

Maksuosuudet suoritetaan tilikauden aikana maakuntahallituksen päättäminä aikoina ja erissä.

## 29 §

**Investoinnit ja pitkäaikaisen vieraan pääoman rahoitus**

Kuntayhtymä voi hankkia pääomarahoitusta investointimenoon valtionosuutena, jäsenkunnan rahoitusosuutena tai oman pääoman ehtoisena sijoituksena tai lainana jäsenkunnalta tai rahoituslaitokselta.

Jäsenkunnan rahoitusosuuden, oman pääoman ehtoisen sijoituksen tai jäsenkuntalainan ehdoista päättää maakuntavaltuusto hankekohtaisesti.

Perustamishankkeen arvioitu kustannus jaetaan valtionosuuden määräämiseksi jäsenkuntaosuuksiksi viimeisen tilinpäätöksen peruspääoman jäsenkuntaosuuksien suhteessa, ellei muusta jakoperusteesta ole sovittu hankekohtaisesti.

Jäsenkunnalta perittävä maksuosuus investoinnin rahoittamiseen otetun lainan lyhennykseen merkitään peruspääoman jäsenkuntaosuuden lisäykseksi.

Jäsenkuntaosuuden lisäyksen merkitsemisestä sijoituspääomarahastoon päättävät jäsenkuntien valtuustot yhtäpitävin päätöksin.

## 30 §

**Rahastojen perustaminen**

Sijoituspääomarahaston perustamisesta ja sen säännöstä päättävät jäsenkuntien valtuustot yhtäpitävin päätöksin. Muun rahaston perustamisesta ja sen säännöstä päättää maakuntavaltuusto.

## 31 §

**Viivästyskorko**

Maksun viivästyessä ovat jäsenkunta ja kuntayhtymä velvolliset maksamaan viivästyneelle maksusuoritukselleen viivästyskorkoa korkolain mukaisesti.

## 32 §

**Tilinpäätöksen allekirjoittaminen ja hyväksyminen**

Tilinpäätöksen allekirjoittavat maakuntahallituksen jäsenet ja esittelijä.

## 33 §

**Kuntayhtymästä eroavan ja toimintaa jatkavien kuntien asema**

Mikäli jäsenkunta eroaa kuntayhtymästä tai vähentää jäsenkuntaosuuttaan, suoritetaan jäsenkunnalle maakuntavaltuuston päätöksellä sen jäsenkuntaosuus tai osa siitä. Mikäli muut kunnat eivät lunasta eroavan jäsenkunnan jäsenkuntaosuutta, alennetaan peruspääomaa. Korvaus jäsenkuntaosuudesta suoritetaan tasasuuruusina erinä kolmen vuoden aikana eron voimaantuloista lukien ellei maakuntavaltuusto toisin päättää.

## 34 §

**Hallinnon ja talouden tarkastaminen**

Hallinnon ja talouden tarkastamisessa noudatetaan kuntalain (365/95) säädöksiä ja kuntayhtymän tarkastussäännön määräyksiä. Tarkastuslautakuntaan valitaan puheenjohtaja, varapuheenjohtaja ja kolme jäsentä sekä jokaiselle jäsenelle henkilökohtainen varajäsen.

## **6. Luku**

### **KUNTAYHTYMÄN PURKAMINEN**

35 §

#### **Kuntayhtymän purkaminen ja loppuselvitys**

Kuntayhtymä voidaan purkaa vain mikäli sen lakisääteiset tehtävät säädetään muun viranomaisen kuin tämän kuntayhtymän hoidettaviksi.

Kuntayhtymän purkamisesta päättävät jäsenkuntien valtuustot. Kuntayhtymän purkautuessa maakuntahallituksen on huolehdittava loppuselvityksestä, elleivät jäsenkunnat sovi muusta järjestelystä. Kuntayhtymän varat, joita ei tarvita loppuselvityksen kustannusten ja velkojen suorittamiseen eikä sitoumusten täyttämiseen, jaetaan jäsenkunnille peruspääomaosuuksien suhteessa. Jos kustannusten ja velkojen suorittamiseen sekä sitoumusten täyttämiseen tarvittava määrä on varoja suurempi, jäsenkunnat ovat velvolliset suorittamaan erotuksen edellä mainittujen osuuksien suhteessa.

## **7. Luku**

### **SOVELTAMINEN**

36 §

#### **Voimaantulo ja soveltaminen**

Tämä perussopimus tulee voimaan 1.1.2006, paitsi 12 §:n 1. momentti 1.1.2009.